

1999-ben az USA a jó albánok védelmében megbombázta a gonosz szerbeket.

Nem 1992 után a Szarajevó piacát gépágyúzó Madićot, nem 1995-ben a Srebrenica körül összevont szerb csapatokat, hanem néhány szerb város lélektanilag fontosnak vélt célpontjait.

(Kapott bombát a kínai követség is, miután a velejég rothadt Milošević-rezsim képtelen volt egy megbízható Belgrád-térképet produkálni. Egy precíziós bomba pedig a bolgár határ közelében csapódott be – hogy alapot szolgáltatson a további fejlesztések finanszírozására.)

A világsajtó – érdekszférái szerint – nagy hangon tálalta a szerb, illetve az albán ügy igazságos/igazságtalan voltát.

Hogy léteznének arrafelé cigányok is, arról sok szó nem esett.

Anno a búr háború idején (1899–1902) a brit birodalom sajtója a búrok kegyetlenkedéseit leplezte le.

A perzsa–afgán ambícióikban sértett oroszok; az afrikai ambícióikban sértett franciák és németek; a balkáni ambícióikban sértett osztrákok (és magyarok) a koncentrációs táborokba zárt búrok szenvedéséről, lerombolt tanyáiról, fölégetett terméséről cikkeztek.

Hogy léteznek arrafelé feketék is, arról sok szó nem esett.

A bombázások fölötti örömben a jó albánok kirabolták, lerombolták és porig égették Mitrovica cigány kerületét, a Mahallát. Emlékeztessen Gárdi Balázs fotója a több száz család elveszett édenére.

A hivatalosan „belföldi hontalan” cigányok az Ibar északi, szerb oldalán kerestek oltalmat, ahol 1999 őszén az ENSZ segítségével átmeneti táborokban helyezték el őket: a Trepca bányatelep mellett. (A Trepca hatalmas ólom- és cink-bányászati és feldolgozó kombinát volt a jugoszláv időkben; az üzemek jó részét a 80-as, 90-es években bezárták, de a nehézfém-szennyezettség – szocialista nagyipari szokás szerint – maradt a talajban és a patakokban.) Az ideiglenes elhelyezés egy évtizedig tartott – a hontalanok, különösen a gyerekek körében riasztó a nehézfém-mérgezések aránya.

Tavalyelőtt a koszovói kormány megkezdte a Mahalla újjáépítését.

Habent sua fata aquae. (A víznek is megvan a maga története.)

Az Ibar egész Szerbia legszennyezettebb folyója.

Az Ohridi tó viszont olyan tiszta, hogy látni az alján a Sztruga felé folyó Fekete (Orni) Drin vizét; több mint kétszáz endemikus faj él benne háborítatlanul, a fitoplanktonoktól az algákon, a laposférgéken és a puhatestűeken keresztül a gerincesekig. Ez utóbbiak között számon tartanak nyolc ponty- és két lazacfélét (utóbbiakat a helybeliek pisztrángnak hívják). A különös szerencse oka, hogy a partokat hetven éve esküdt ellenségek – délről albánok, északról jugoszlávok, közelebbről makedónok – lakják, gyakorta harckészültségben: így a tó nem részesült a szocialista iparosítás áldásaiból.

